

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—
POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO
K 2.50. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -
:: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. ::

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. II.

ŠIBENIK, subota 10. listopada 1914.

BR. 119

ANTWERPEN PAO.

Strahoviti poraz Rusa kod Przemysla.

Strahoviti gubici Rusa
pri uzaludnom jurišu na Przemysl.

Beč, 9. listopada.
Službeno se saopćuje:

Naša napredovanja prisiliše Ruse u njihovim uzaludnim naporima proti Przemyslu, koji su u noći od 8 ov. mj. postigli vrhunac, da poduzmu juriš, koji ih je stajao strahovitih žrtava.

Jučer prije podne bila je vatra ruske artiljerije proti utvrdi slabija, te je napadač dijelove svojih sila počeo povlačiti.

Kako se čuje, izgubili su Rusi pri jurišu na Przemysl 65.000 ljudi. Čekamo svakako potvrdu ovoga.

Velika bitka u Galiciji.

Gonjenje Rusa.

BEČ, 9. listopada. Službeno se javlja:

Kod Lancuta (između Rzeszowa i Jaroslawa) neprijatelj se stavio u boj sa našim prodirućim kolonama. Boj još traje.

Iz Razvadova (blizu granice na Sanu) neprijatelj je bio potjeran.

Uništenje Rusa u Ugarskoj

BEČ, 9. listopada. Uzmak Rusa iz marmaroške županije izrodio se u bijeg.

Kod Bocska jaki odjel Kozaka bio je uništen.

Potjera za neprijateljem preko klanaca traje dalje.

Na ruskom ratištu

Rusi u Lycku.

Berlin, 9. listopada. Veliki glavni kvartir saopćuje 8. ov. mj.:
Neprijateljska ruska kolona, koja dolazila od Lomsha, prispjela je u Lyk.

Sa ratišta u Franciji.

Berlin, 9. listopada. Veliki glavni kvartir saopćuje 8. ov. mj. u večer:

Sa zapadnog ratišta događaja odlučne važnosti nema se za javiti.

Kod Saint Michiel (južno od Verduna) i u šumi Argonne pošlo se je malo napred.

Francuski aviatičari produciraju se.

Berlin, 9. listopada. Hangar u Düsseldorfu bio je pogodjen od bombe bačene od jednog neprijateljskog aviatičara. Bomba je probila krov i uništila pokrivalo jednog letećeg stroja.

OPSADA ANTWERPENA.

BERLIN, 9. listopada.

Veliki glavni kvartir saopćuje dne 8 ov. mj.

Pred Antwerpenom zauzeta je utvrda Breendonk.

Napadaj na unutarnju tvrđavnu liniju te bombardiranje unutar ležećih dijelova grada započelo je, nakon što je zapovjednik tvrđave dao izjavu, da preuzimlje na se odgovornost.

ANTWERPEN PAO.

BERLIN, 10. listopada. Veliki glavni kvartir saopćuje dne 9. ov. mjeseca:

Danas prije podne utvrde unutarnje tvrđavne linije Antwerpena pale su. ANTWERPEN JE OD POŠLIJE PODNE U NJEMAČKOM POSJEDU.

Zapovjednik i posada ostaviše tvrđavni okrug.

Pojedine utvrde još su u rukama neprijatelja, ali tim njemački posjed Antwerpena nije ništa okrnjen.

Proti denuncijacijama.

Koliko mi pravaši, osobito šibenski, nismo pretpjeli, jer smo se znali suprotstaviti bujici svesrpsstva! Ipak se sa stanovite strane nastoji prikazati nas kao potajne pristaše one misli, proti kojoj smo se mi isti borili, i ako je notorna činjenica da se samo nama ima zahvaliti da Dalmacija, a potom i druge naše hrvatske zemlje, nije bila povučena u vrtlog srpske bujice.

Mi poznamo vrlo dobro one neke, koji se daju takovim pobudama voditi, te nećemo propustiti, da ih se, u zgodnije doba, pozove na odgovornost.

Javnosti pak, koja stoji pod dojmom takovog utiska, stavljamo pred oči, da je hrvatska zastava ona, pod kojom braća naša iz Banovine i Bosne idu u boj; da je „Lijepa naša“ himna, kojoj hrvatsko domobranstvo iskazuje jednake počasti kao i Carevki.

Hrvatska zastava, kako stoljetne borbe svjedoče, jest utjelovljenje lojalnosti.

Muževan prosvjed bečkog kardinala-nadbiskupa potakao nas je, da ovo naglasimo.

Katolički muževi! Kao uvjereni katolici poznate svoje svećenstvo; dobro znadete, da je bilo uvijek i da je i sada vjerno i patriotski. Zauzmite se zato za nj, kada huškači po zvanju denunciraju ga i sramote.

Kada se je uzoriti kardinal bečki, koji je Nijemac, našao prisiljenim, da ustane

Ovo se uslobodujemo, i smatramo se dužnima, reći kao glasilo stranke, koja predstavlja ogromnu većinu naroda u Dalmaciji, i koja za svoj patriotizam i za svoju dinastičnost ne treba nikakvih poduka od samovolje pojedinaca.

Srbija pokajnička.

„Südslavische Korrespondenz“ javlja iz Niša: U glasilu srpskih trgovaca objelodanjuje jedan bivši srpski ministar senzacionalni članak u kojem veli: Sa ponestalom dahom pita se danas cijeli srpski narod, što će biti konac? Od Rusije nahuškani slijedili smo neho vrijeme slijepo od Rusa nam diktiranu politiku; ali ova je politika posve zaboravljena, da je nas natjerala u taj zdvojni položaj, kojemu može biti posljedica samo ropstvo. Što nam može donijeti Rusija? Gospodstvo ruske kandidate značilo bi za Srbiju isto, što je bilo i za Poljsku — ropstvo. Ukrajinci su i Poljaci stavili sve na kocku, da se oslobode od ruskoga jarma i da uzomgnu stupiti u redove kulturnih naroda. Samo se mi Srbi sagibljemo pred strašnim ruskim molohom, koji sve podjarmiljuje.

Srbija se nalazi u strašnom položaju. U cijeloj je svojoj unutrašnjosti zemlja razrovana i blizu očaju. Lješine neudinih pokrivaju bojišta, a zemlja je natapana krvlju naše braće. Mi, koji ostasmo ovdje, vapimo očajno: Kako će se sve to svršiti, ako ne nađemo izlaza iz te užasne situacije? Čini nam se, kao da zamjećujemo uzdah kralja Milana iz groba, koji nam je bio nekada kao sveta opomena, gdje da stanemo. Ali mi ove opomene nijesmo slušali.

Taj je članak propustila cenzura u Nišu slobodno.

Javno mnijenje u Italiji.

Zagrebačke „Novine“ donose: jedan prijatelj, koji se ovih dana vratio iz Italije, pripovijeda nam, da talijansko novinstvo skroz jednostrano obavješćuje publiku o ratnim događajima. Publici serviraju ratne vijesti gotovo isključivo iz srpskih, ruskih i francuskih izvora. Dakako, da prema tomu izgleda, da je Njemačkoj i Austro-Ugarskoj već odbila zadnja ura.

KRONIKA.

U „Morgenblattu“, koji izlazi u Kristianiji, pripovijeda Norvežanin, koji se je vratio iz Petrograda, da je pobjeda generala Hindenburga u istočnoj Pruskoj kao i poraz Rusa u ruskoj prijestolnici sve uplašilo. Velika je žalost radi toga, što su poginula dva generala, u koje su se stavljale najveće nade. Općinstvo je bez ikakve rezerve obavješćeno o porazu. Nijesu se doduše objelodanile nikakve potankosti, ali je priznat opseg i znamenovitost katastrofe. Od toga se je časa znatno ohladnilo ratno oduše-

vjenje u Petrogradu, makar i gledaju s pouzdanjem u budućnost, te očekuju pobjedu, ali se boje, da vojska ima premalo časnika.

Rimski „Giornale d'Italia“ prima iz Londona: Izgledi se Francuza ovdje prosludjuju vrlo pesimistički. Londonski vojnički krugovi ne vjeruju, da će Francuzi moći duže odojivati, pa se ne podavaju nikakvim iluzijama o predstojećim ratnim događajima. Držanje Turske zadaje mnogo briga, pa opće raspoloženje u Londonu nije nimalo prožeto nadom u dobar razvitak.

Kako iz Petrograda javljaju, uputio se je car Nikolaj na ratište.

Pod naslovom „Na putu k otriezjenju“ donosi u Jassy-u izlazeći rumunjski list „Miscarea“ članak, obara se na one tajne uplive, koji su u rumunjskom javnom mnijenju proizveli rusofilsku struju, koja da je u protubi s probitcima Rumunjske. Javno mnjenje, veli, nije za to odgovorno. Našli su se mnogi, koji su huškali iz nižih motiva. Išlo se za tim, da ulica steče vlast i moć odredjivati pravac izvanjske politike.

Sofijski „Dnevnik“ javlja iz Niša, da je ostavka kralja Petra gotova stvar. Kralja ne obavješćuje više ni o čemu, a on se nitij ne zanima za što. Srpski se je kralj preselio iz Ribarske Banje u neko maleno mjesto, te živi u samoći.

Prošlog je petka održano u Nišu krunkosko vijeće, komu je osim kralja, ministara i mnogih generala pribivao jedan ruski knez. Povodim posvećaje klonulosti zemlje i pobjedonosno napredovanja austro-ugarske vojske vrlo se ozbiljno pretresalo pitanje što skorijega mira, no ipak nije stvoren nikakav konačni zaključak.

Sofijsko „Utro“ javlja iz Niša: Momčad se je 17. pješačke pukovnije pobunila, te ustrijelila generala Budanovića i svoga zapovjednika pukovnika Maljevića.

Sofijski „Dnevnik“ javlja iz Niša: Kojnanički je brigadir Polević počinio samoubijstvo, jer mu je brigada potpuno uništena.

Cijenik živeža.

Kot. Poglavarstvo izdalo je za općine Šibenik, Skradin, Tijesno, Vodice i Zlarin novi maksimalni cijeni živeža. Cijene su utanačene ovako:

- Brašno: Br. 0 po 0:66, Br. 2 po 0:64, Br. 5 po 0:62, Br 7 po 0:56.
- Kruh: Br. 0-1 po 0:64, Br. 5-7 po 0:56, od pšenice po 0:48.
- Varivo suho: grah po 0:54, grašak cijeli po 0:56, grašak raspolovljen po 0:68 a leća po 0:80.
- Kafa: Santos po 3:80, Salvador po 4:—, Ceylon, Mocca, Portorico i Liberia po 4:40.
- Čaj: po 6:—
- Kakao: po 4:6:—
- Šećer: u prašku po 0:96, u pločicam-mekan po 1:—, u pločicam-uledjen (kristaliziran) po 1:04.
- So: bijela po 0:20, crna po 0:14.
- Papar: po 3:20.
- Paprika: po 3:—
- Kapula: po 0:48.
- Luk: po 0:92.
- Meso svježe: govedina po 1:60, bravelina po 1:20, teletina po 2:— janjetina po 1:—, prasatina po 2:—.
- Meso suho: bravlje po 1:40, prasje po 2:40.
- Kobasice po 5:—
- Slanina po 2:40.
- Salo po 2:80.
- Maslo naravno po 4:—
- Sir (Parma) po 4:20.
- Pirnič (Bassin) po 0:36, 0:48, 0:52 i 0:60.
- Tjestenine: na jaje 1:04, fine 0:80, proste tamne po 0:68.
- Krumpiri: po 0:20.
- Bakalar: po 2:20.
- Ulje: po 1:44.
- Jaja (komad) po 0:08.
- Mlijeko: po 0:32.
- Petroulje: po 0:48.

Mekinje: po 0:20.
Nazočni cijeni stupa odmah na snagu, te će prekrsitelji biti kažnjeni najstrože po propisima obrtnog reda.

Grad i okolica.

Veliki koncert za „Crveni križ“. U nedjelju 18. ov. mj. bit će u kazalištu Mazzoleni, blagoraklono ustupljenom, veliki pjevački i instrumentalni koncert, uz blagohotno sudjelovanje naše sugradjanke umjetnice gdjice Ester Mazzoleni, gosp. Tina Pattiera, klava dvorskog opernog kazališta u Draždanima i kapelnika gosp. Petra Zullani te nekoliko gospode glazbenih dijetanata.

Koncert počet će u 7 sati večer. Program bit će objavljen u svoje doba.

Priredjivački odbor sastavljaju gg.; kontraadmiral Hugo Zaccaria, namj. savj. Božo vitez Calebich, podpukovnik Adolf von Ereschlager plemeniti Freyenstein, općinski upravitelj Humbert Luger, nar. zastupnik Dr. Ante Dulibić, liječnik-savjetnik Dr. Filip Colombani predsjednik mjestnog odbora „Crvenog križa“ i upravitelj kazališta g. Mazzoleni,

Cijene: ulaznica u partere i lože Kr. 5; podčastnici, učeniici i dječaci Kr. 2; Naslonjači i sjedala u parteru Kr. 3; Galerija Kr. 2; Lože I. II. i III. reda Kr. 12. Predbilježbe na lože i sjedala primaju se u dućanu g. A. Cosolo.

Osim uzvišene svrhe kojoj je koncert namjeren, senzacija su i sudjelujuće osobe u prvome redu gdjica Mazzoleni i gosp. Pattiera, umjetnici svjetskog glasa, te je za to zanimanje za koncert veliko.

Direktna parobrodarska pruga Trst-Šibenik. Na naše veliko zadovoljstvo saznajemo, da će narednih dana parobrod „Lussin“ društva „Dalmatia“ poduzeti dvije direktne vožnje iz Trsta za Šibenik.

Nema sumnje, da je ovdješnje c. i. k. Pomorsko Okružno Zapovjedništvo našlo shodnim dozvoliti ove dvije vožnje, eda dodje u susret opravdanim željama općine i gragjanstva radi namirenja potreba naših trgovaca, koji, dovajajuć robu preko Spita, izvrgnuti su velikim neprikama, kako bi istodobno udovoljili zahtjevima pučanstva i cijeni ku oblasti, koja sasna opravdano nastoji spriječiti prejeranost u cijenama živeža.

Hami smo zato u velike zadovoljstvo ovdješnjeg c. i. k. Pomorskog Okružnog zapovjedništva g. kontraadmiralu vitezcu Zaccaria.

Bilo bi pak osobito poželjno, da bi „Lussin“ uzdržao redovitu sedmičnu prugu između Trsta i Šibenika. Ovaj parobrod je srednji, koji može nositi 15-16 vagona robe, što bi za naše potrebe bilo dostatno; ima suviše i mjesta za putnike. Okavoka mjera bila bi prava blagodat za našu luku, koja je otrgnuta od svijeta na veliku štetu gradjanstva, osobito malog naroda. Gradjanstvo goji čvrstu nadu, da će g. kontraadmiral, poznatom svojom ljubavljivošću i susretljivošću, uvažiti i ovu njegovu želju, na što će mu Šibenik ostati od srca haran.

NAJMODERNIJE POSJETNICE IZRADUJE HRVATSKA ZADRUGA TISARARA U ŠIBENIKU U. Z. S. O. J.

P. T.
Častimo se staviti do znanja svakoj cijenjenoj osobi, da smo već od davna osnovali klesarsku zadrugu pod naslovom:

PRVA SPLITSKA
KLESARSKA ZADRUGA
registrirana na ograničeno jamčenje
U SPLITU.

Zadruga obavlja svakovrstne klesarske radnje bilo u mramoru ili kamenu uz najpovoljnije uvjete.

Osobito precizno izradjuje žrtvenike, balaste, krstionice, nadgrobnne spomenike itd. u najmodernijim slogovima. Skladište je obskrbljeno sa mramornim materijalom, također mramornim pločama za pokucstvo. Buduć je ista providjena izvrsnim radnim silama i dovoljnim kapitalom, to je u stanju svaku naručbu brzo i tačno izvršiti na podpuno zadovoljstvo gg. naručitelja.

Na zahtjev šalje nacрте, uzorke materijala, kao što i sve upute i razjašnjenja.

Preporuča se uglednom občinstvu i prepoštovanom svećenstvu, da ju počaste svojim cijenjenim naručbama.

UPRAVA.

PUTNIK ZA DALMACIJU
za jednu bečku ekspozitnu kuću po mogućnosti za sitničarije — prima se odmah.
Uzima se u obzir samo vrijeme — šta čestita osoba.

ADRESA:
ROSENBERG
Hotel Troccoli — Split
Beč — VI., Mariahilferstrasse 170.

Na znanje onima, koji sebe ili djecu na život osigurati žele. Prije nego se osiguraju kod tuđjih zavoda, neka daju prvenstvo našem jedinom domaćem zavodu

„CROATIA“
koji ima razne cijenike uz povoljne uvjete; razjašnjenja i upute rado daje Zastupstvo

KOPANI & MILKOVIĆ
ZADAR :: DALMACIJA.
Zavod također preuzima osiguranja proti požaru.

VELIKA ZLATARIJA
GJ. PLANČIĆ
Vis - Starigrad - Velaluka
ŠIBENIK.

Naslov za brojeve: „JADRANSKA“
CENTRALA U TRSTU
Via della Cassa di Risparmio 5
(Vlastita kuća).

PODRUŽNICE: Dubrovnik — Kotor — Ljubljana — Metković — Opatija — Šibenik — Spljet — Zadar.

Kuponi založnica Zemljišno veseleskog zavoda Kraljevine Dalmacije plativi su kao i uvučene založnice unovčuju se kod

Jadranske Banke u Trstu i svih njezinih podružnica.

Uložne knjižice. — Pohrana i administracija vrijednosnih papira. — Kupoprodaja tuzemnih i inozemnih vrijednosnih papira, te deviza i valuta. — Osiguranje efekata proti gubitku na tečaju pri vučenju. — Ziro računi i tekući računi. — Unovčivanje mjenica, dokumenta, odrezaka i izvučenih vrijednosnih papira. — Kredita pisma, čekovi, vaglia, naputnice. — Predjmovi i zajmovi na vrijednosne papire, dionice srečke, robu (Warranis), brodove itd. — Gradjevine vjeres. — Pretinci (Safes) za čuvanje vrijednota u čeličnoj sobi (Tresor) sa posebnim ključevima za klijente, u kojim se pretincima može držati svakovrsne vrijednosti.

JADRANSKA BANKA PODRUŽNICA ŠIBENIK
Dionička glavnica K 8.000.000. — Pričuva K 700.000.

Austrijsko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

uzdržava od 1. listopada 1913. sljedeće glavne pruge:

Trst-Metković A (poštanska)	Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5.— pos. P. povratka svake subote	6:30 pr. P.
Trst-Metković B (poštanska)	Polazak iz Trsta u četvrtak u 5.— pos. P. povratka svakog utorka	6:30 pr. P.
Trst-Metković C (poštanska)	Polazak iz Trsta u subotu u 5.— pos. P. povratka u četvrtak	6:30 pr. P.
Trst-Korčula (poštanska)	Polazak iz Trsta svake sriede u 5.— pos. P. povratka u ponedjeljak	6:30 pr. P.
Trst-Šibenik (poštanska)	Polazak iz Trsta u petak u 5.— pos. P. povratka u sriedu	6.— pr. P.
Trst-Makarska (trgovačka)	Polazak iz Trsta svaki utorka u 6.— pos. P. povratka svake nedjelje	1:15 pos. P.
Trst-Vis (trgovačka)	Polazak iz Trsta u subotu u 7.— pos. P. povratka svaki četvrtak	7:15 pos. P.